

Dokument s plenarne sjednice

A9-0158/2022

23.5.2022

IZVJEŠĆE

o provedbi mjera uključivanja u okviru programa Erasmus+ za razdoblje
2014. – 2020.
(2021/2009(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestiteljica: Laurence Farreng

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	12
MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE.....	19
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	25
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	26

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

1. Uvod

Cilj je izvješća o provedbi mjera uključivanja u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. procijeniti i ocijeniti provedbu mjera uključivanja u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. kako bi se utvrdile dobre prakse i pomoglo u rješavanju izazova u trenutačnom izdanju programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.

Program Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. bio je nastavak Programa cjeloživotnog učenja (2007. – 2013.) te je obuhvaćao zasebne programe u okviru jednog krovnog programa, konkretno:

- Program cjeloživotnog učenja:
 - Erasmus za visoko obrazovanje
 - Leonardo da Vinci za strukovno obrazovanje i osposobljavanje
 - Comenius za školsko obrazovanje
 - Grundtvig za obrazovanje odraslih
 - Jean Monnet za promicanje europske integracije;
- pet međunarodnih programa suradnje: Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink i bilateralni programi suradnje u području visokog obrazovanja (s Kanadom, Sjedinjenim Američkim Državama, Australijom, Japanom, Novim Zelandom i Južnom Korejom);
- program Mladi na djelu.

Strategija za uključivanje i raznolikost u okviru programa Erasmus+ u području mladih uvedena je 2014. u cilju povećanja broja i kvalitete projekata za uključivanje i raznovrsnosti, pružanja potpore projektima koji uključuju sudionike, zajedno s mladima, s manje mogućnosti u usporedbi s njihovim vršnjacima.

Izjaviteljica je prikupila informacije i sastavila ovo izvješće o provedbi nakon opsežnog savjetovanja s dionicima i nacionalnim agencijama te na temelju sljedećih pisanih izvora:

- Studija Službe Europskog parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja (EPRS) objavljena je u rujnu 2021. pod naslovom „Mjere uključivanja u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020.“.
- Dvije ankete:
 - Jedna anketa poslana je 42 nacionalnim agencijama iz zemalja sudionica u programu Erasmus+ tijekom razdoblja 2014. 2020. 26 dovršenih anketa vraćeno je iz 17 zemalja sudionica. Većina nacionalnih agencija koje su sudjelovale u toj anketi obuhvaćaju školsko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje, obrazovanje za odrasle te mlade. Nekoliko ih je bilo namijenjeno posebno mladima, dok su druge obuhvaćale sva druga područja osim mladih. Jedna od irskih nacionalnih agencija koja je poslala odgovor obuhvaća

samo visoko obrazovanje.

- Jedna anketa poslana je različitim dionicima iz zemalja sudionica u programu Erasmus+ tijekom razdoblja 2014. – 2020. Dostavljeno je 10 ispunjenih anketa. Neke su obuhvaćale iznimno široko područje, dok su druge bile usmjerene na posebne kategorije učenika s manje mogućnosti.

Osim tog ispitivanja dionika u veljači 2022. organiziran je i sastanak izvjestitelja u sjeni s dionicima na koji su pozvani dionici iz lokalnih udruženja, paneuropskih organizacija i nacionalnih agencija koji su raspravljali o provedbi mjera uključivanja u programima Erasmus+.

Ovo izvješće o provedbi bavit će se ulogom nacionalnih agencija u pružanju potpore provedbi mjera uključivanja, uz dodatnu potporu mreže resursnih centara SALTO-YOUTH (*Support, Advanced Learning and Training Opportunities for Youth* – potpora, mogućnosti naprednog učenja i osposobljavanja za mlade), posebno resursnog centra SALTO za uključivanje i raznolikost, te ključnih dionika koji rade s pojedincima slabijeg socioekonomskog statusa ili pojedincima s posebnim potrebama. Na temelju studije EPRS-a, odgovorâ na ankete i sastanka izvjestiteljâ u sjeni s dionicima prvi odjeljak ovog izvješća bit će posvećen sljedećim točkama:

- definicija učenika s manje mogućnosti i posebnim potrebama;
- strategija otvaranja prema javnosti koju provode nacionalne agencije i dionici uz potporu Komisije i mreže SALTO u otvaranju prema javnosti;
- uspjesi, nedostaci i utvrđene prepreke u provedbi mjera uključivanja;
- uloga službenikâ za uključivanje.

2. Definicija učenika s manje mogućnosti i učenika s posebnim potrebama

2.1. Opća definicija

Ista definicija sudionika s manje mogućnosti i s posebnim potrebama upotrebljavala se i u studiji i u anketama na temelju Strategije za uključivanje i raznolikost u okviru programa Erasmus+ koju je Europska komisija provela 2014. uz sljedeće kategorije:

- invaliditet (tj. sudionici s posebnim potrebama): mladi s mentalnim (intelektualnim i kognitivnim teškoćama te teškoćama u učenju), fizičkim, osjetilnim ili drugim invaliditetom itd.;
- zdravstveni problemi: mladi s kroničnim zdravstvenim problemima, ozbiljnim bolestima ili psihijatrijskim stanjima itd.;
- teškoće u učenju: mladi s teškoćama u učenju, osobe koje su rano napustile školovanje, osobe s nižim kvalifikacijama, mladi s lošim školskim uspjehom itd.;
- kulturne razlike: imigranti, izbjeglice ili potomci iz obitelji imigranata ili izbjeglica, mladi koji pripadaju nacionalnoj ili etničkoj manjini, mladi s poteškoćama u jezičnoj prilagodbi i kulturnoj uključenosti itd.;
- gospodarske prepreke: mladi s niskim životnim standardom, niskim dohotkom, ovisni o

sustavu socijalne skrbi, mladi koji su dugoročno nezaposleni ili u trajnom siromaštvu, mladi koji su beskućnici, u dugu ili imaju financijske poteškoće itd.;

- društvene prepreke: mladi koji se suočavaju s diskriminacijom utemeljenom na rodu, dobi, etničkom podrijetlu, vjeroispovijesti, spolnoj orijentaciji, invaliditetu itd., mladi s ograničenim socijalnim vještinama ili antisocijalnim ili visokorizičnim ponašanjem, mladi u neizvjesnom položaju, (bivši) počinitelji kaznenih djela, (bivši) ovisnici o drogi ili alkoholu, mladi i/ili samohrani roditelji, siročad itd.;
- zemljopisne prepreke: mladi iz udaljenih ili ruralnih područja, mladi koji žive na malim otocima ili u rubnim regijama, mladi iz problematičnih gradskih zona, mladi iz područja s ograničenim pristupom uslugama (ograničen javni prijevoz, loši objekti) itd.;

Jedina razlika u odnosu na studiju bila je u tome što su se u anketama upotrebljavale te kategorije za identifikaciju učenika svih dobi, a ne samo mladih.

Studija pokazuje da je većina nacionalnih agencija upotrebljavala prethodno navedene kategorije, što je zaključak potkrijepljen rezultatima ankete poslano nacionalnim agencijama u siječnju 2022. Većina nacionalnih agencija želi opću definiciju i tumačenje u pogledu skupine učenika s posebnim potrebama ili s manje mogućnosti. Dionici su općenito imali slične odgovore na pitanja iz ankete.

2.2. Dodatna razmatranja u pogledu učenika s manje mogućnosti

U studiji Parlamenta razmatraju se dodatne osobine učenika s manje mogućnosti, konkretno onih koji ne posjeduju digitalne vještine (2020. bilo je to 44 % europskog stanovništva u dobi od 16 do 74 godine), onih koji su rano napustili školovanje (2020. bilo je to 9,9 % europskog stanovništva u dobi od 18 do 24 godine) i onih niskokvalificiranih koji su skloniji kratkoročnim ciljevima.¹

Osim toga, u studiji se zahtijevalo da se dodatna pozornost posveti starijima, sudionicima s intelektualnim teškoćama i nezaposlenim bolesnim osobama.

2.3. Najviše i najmanje zastupljene skupine učenika s manjim mogućnostima

Iz ankete provedene 2022. utvrđeno je da su se nacionalne agencije ispitanice najviše fokusirale na sudionike s invaliditetom, intelektualnim teškoćama i gospodarskim preprekama, a najmanje na sudionike sa zemljopisnim preprekama, zdravstvenim problemima i društvenim preprekama. Osim toga, većina nacionalnih agencija navela je da je najviše radila sa sudionicima s invaliditetom i gospodarskim preprekama, a najmanje sa sudionicima sa zemljopisnim preprekama. Dionici su naveli da su najviše radili i sa sudionicima koji su se suočavali s gospodarskim preprekama, no i društvene su prepreke bile velik dio njihova rada. U odgovorima je bilo najmanje onih sa zdravstvenim preprekama.

2.4. Pitanje identifikacije

Nekoliko nacionalnih agencija pokrenulo je pitanje identifikacije. Istaknule su niz neprijavljenih slučajeva sudionika s manjim mogućnostima koje korisnici u svojim izvješćima

¹ Vidjeti https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_04_70/default/table?lang=en i https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_04_10/default/table?lang=en.

možda nisu tako opisali. Isto tako, neki se sudionici možda ne bi sami opisali kao osobe s manjim mogućnostima, ili oni s manjim mogućnostima možda smatraju da Erasmus+ nije za njih, što upućuje na to da se određene skupine same isključe iz programa *ex ante*.

3. Otvaranje prema učenicima s manjim mogućnostima i posebnim potrebama

3.1. Otvaranje prema javnosti

Nacionalne agencije uglavnom surađuju s organizacijama, lokalnim udruženjima i strukturama aktivnim u područjima povezanim s uključivanjem ljudi s manjim mogućnostima kako bi se usmjerili na potencijalne sudionike s manjim mogućnostima. Suradnja s tim organizacijama i lokalnim udruženjima pozitivno utječe na sposobnost nacionalnih agencija da sve ljude upoznaju s programom Erasmus+. Dodatne metode otvaranja prema javnosti uključuju sadržaj na društvenim mrežama, internetske stranice, sastanke u fizičkom obliku, događanja, svjedočanstva, uzore, platformu Eurodesk i ambasadore mreže eTwinning. Međutim, treba napomenuti da se resursi i publikacije s informacijama o potpori za osobe s manje mogućnosti na relevantnim jezicima ili u relevantnim formatima obično ne upotrebljavaju. Organiziranje ciljanih događanja za posebne skupine (s prilagođenom potporom za sudjelovanje na takvim događanjima), interesne skupine i sastanci s koordinatorima projekata također se upotrebljavaju kao strategije otvaranja prema javnosti.

Nacionalne agencije sastavile su razne informativne materijale za promicanje programâ Erasmus+ učenicima s manjim mogućnostima i s posebnim potrebama. Ti materijali uključuju letke, videozapise, sadržaj na društvenim mrežama, svjedočanstva iz projekata s mladima s manjim mogućnostima, različite objave za različite ciljne skupine o različitim aspektima programa i mogućnostima financiranja, biltene, brošure, članke, internetske seminare, materijale za učenje, materijale za radionice itd.

Dionici intenzivno surađuju s ustanovama sekundarne i tercijarne razine. Na primjer, rad s društvenim centrima bio je učestali odgovor, a pojedinačni dionici navodili su suradnju s organizacijama civilnog društva i skupinama mladih. Navodili su i da je usmena predaja korisna za identifikaciju pojedinaca. S druge strane, rad s centrima za nezaposlenost spominje se rjeđe od drugih mogućnosti.

Dionici su iznimno naglasili važnost sastanaka u fizičkom obliku, mentorstva i radionica. U velikoj su se mjeri oslanjali i na ciljana događanja i svjedočanstva. Posjeti i savjetodavni centri bili su čest izbor brojnih dionika. Slično nacionalnim tijelima, upotreba resursa kao što je književnost nije bila učestala kao druge mogućnosti. Neki su dionici naveli i ponudu prilagođenih probnih ispita za tečajeve.

3.2. Komunikacijska potpora Komisije i mreže SALTO

Resursni centar za uključivanje i raznolikost SALTO YOUTH pruža nekoliko vrsta potpore nacionalnim agencijama, kao što su osposobljavanja u području uključivanja, alati za osposobljavanje i rad mladih, informacije o uključivanju i mogućnosti za projekte, praktične objave i okupljanje dionika radi omogućavanja projekata uključivanja.

Komisija i resursni centar SALTO podupiru nacionalne agencije i u njihovim aktivnostima otvaranja prema javnosti u raznim oblicima, uključujući letke, videozapise, priručnik s

„receptima” za uključivanje, koji su sastavili resursni centri SALTO, podcaste, smjernice, vodiče Erasmus+ ili ciljane objave. Jedna nacionalna agencija pozdravila je prevedene resurse koje je smatrala korisnima za svoje potrebe. Međutim, druga je istaknula da nije upoznata s brojnim materijalima koji su dostupni.

Dodatna potpora iz Komisije i mreže SALTO za aktivnosti otvaranja prema javnosti uključivala je priručnike i vodiče, forume među nacionalnim agencijama i seminare. Iako je ponuđeno osposobljavanje za aktivnosti otvaranja prema javnosti, čini se da većina nacionalnih agencija nije sudjelovala u njemu. Međutim, tri nacionalne agencije navele su osposobljavanje u aktivnostima transnacionalne suradnje za strategije uključivanja.

Jedan od alata resursnog centra SALTO koji se oglašava jest paket alata SALTO koji je nacionalnim agencijama na raspolaganju kao način za razmjenu korisnih alata za osposobljavanje i za pomoć u osmišljavanju alata za osposobljavanje i rad s mladima u prilog projektima uključivanja. Međutim, nacionalne agencije malo su doprinijele tom paketu alata.

Trebalo bi istaknuti da su resursni centar za uključivanje i raznolikost SALTO, a time i njegova komunikacija za potporu nacionalnim centrima, osmišljeni samo za dio programa koji se odnosi na djelovanje mladih. Nekoliko anketiranih nacionalnih agencija istaknulo je da s nestrpljenjem iščekuje da resursni centar za uključivanje i raznolikost SALTO obuhvati sva područja i sve dobne skupine.

3.3. Suradnja nacionalnih agencija s dionicima

Osamdeset posto ispitanika ankete poslano nacionalnoj agenciji odgovorilo je da je surađivalo s lokalnim udruženjima i drugim tijelima civilnog društva tijekom razdoblja 2014. – 2020. Od 21 ispitanika 10 ih je uspostavilo strategiju s lokalnim udruženjima za otvaranje prema dijelu javnosti s manjim mogućnostima. Osamdeset posto ispitanika također se samo obratilo lokalnim udruženjima, dok je 65 % izjavilo da su se lokalna udruženja obratila njima.

Nevladine organizacije iz ciljnih skupina, kontakti iz srednjih škola i druge nacionalne agencije koje su posvećene istim ciljnim skupinama bili su glavni dionici s kojima surađuju nacionalne agencije, prema rezultatima ankete iz 2022. Aktivnosti političkih stranaka posvećene mladima, uz sportske organizacije i zavode za zapošljavanje bile su najrjeđe birane mogućnosti. Nacionalne agencije navele su dodatne dionike koji nisu bili predloženi, na primjer:

- ustanove tercijarnog obrazovanja preko svojih ureda za Erasmus+;
- posebne škole;
- stručne organizacije, npr. za volontiranje kako bi se pomoglo osobama s invaliditetom ili u kontekstu rada s izbjeglicama (u okviru dvaju projekata suradnje nacionalnih agencija);
- krovne organizacije za socijalni rad mladih;
- lokalna, regionalna i nacionalna tijela nadležna za školsko obrazovanje;
- uredi za međunarodne odnose i savjetnici za obrazovanje pri visokim učilištima;
- centar za potporu studentima s posebnim potrebama.

3.4. Suradnja dionika s nacionalnim agencijama

U prilog perspektivama nacionalnih agencija 80 % dionika koji su odgovorili na anketu izjavilo je da je bilo u kontaktu s nacionalnim agencijama. Međutim, većina je negativno odgovorila na pitanje jesu li primili potporu nacionalne agencije za promicanje programa Erasmus+: petero od njih 10 je odgovorilo da nije, dok je četvero od njih 10 odgovorilo potvrdno, a jedan je odgovor izostao.

Kad je riječ o onima koji su primili potporu, općenito su primili veću razmjenu znanja i stručnosti. Dva su dionika primila financiranje/osposobljavanje. Nitko nije odabrao mogućnost dodatnog osoblja. To je jedna od kritika koju su dionici iznijeli u drugim odjeljcima i stoga bi se mogla smatrati prostorom za poboljšanje.

Iako postoje jasni dokazi o naporima otvaranja prema javnosti, u preporukama studije EPRS-a uključen je razvoj instrumenta za praćenje uspjeha u pogledu postizanja cilja kod učenika s posebnim potrebama i manjim mogućnostima.

4. Rezultati: uspjesi, nedostaci i utvrđene prepreke

4.1 Broj sudionika s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama

Kako je već navedeno, broj sudionika s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama nije poznat jer nisu zabilježeni na taj način. Stoga su na upit o konkretnim podacima nacionalne agencije koje su odgovorile na anketu iz veljače 2022. istaknule da su njihovi odgovori aproksimativni. Ipak, jasno je da se postotak sudionika razlikuje među zemljama u rasponu od 1 % do 40 %.

Dionici su pružili široku paletu odgovora: raspon sudionika usmjerenih na program seže od više od 1200 pa do njih 50, a raspon sudionika koji izravno sudjeluju u programu seže od više od 1300 pa sve do 35 sudionika. Ta golema razlika odražava veličinu i kapacitet dionika, no upućuje i na to da je program mogao primiti te različite brojeve sudionika.

Kad je riječ o uspjehu, na upit o mjeri u kojoj je sudjelovanje u programu Erasmus+ pomoglo učenicima s manje mogućnosti da poboljšaju svoje mogućnosti učenja, svi su dionici dali pozitivne odgovore u rasponu od umjereno do vrlo mnogo. Ta činjenica, zajedno s brojem sudionika iz organizacija dionika, ponovno ističe pozitivan učinak programa.

4.2. Provedene mjere: uspjesi i nedostaci

Tijekom razdoblja 2014. – 2020. nacionalne agencije razvile su strategije za poboljšanje uključivanja pojedinaca s manje mogućnosti. Nacionalne agencije smatrale su da su uspješno provele aktivnosti. Takva percepcija, ali i primjeri aktivnosti, pravi su dokaz da su nacionalne agencije provele uspješne aktivnosti uključivanja tijekom razdoblja 2014. – 2020. Ipak, nacionalne agencije navode da bi nedovoljni ljudski i financijski resursi mogli omesti uspjeh provedbenih aktivnosti. Također ističu potrebu za boljom suradnjom između Komisije i nacionalnih agencija, kako bi se poboljšalo uključivanje u aktivnosti programa Erasmus+, te za uspostavom tekuće razmjene između Komisije, nacionalnih agencija i dionika iz relevantnih područja / stručnjaka za uključivost programa.

Valja naglasiti i to da nacionalne agencije ne razvijaju samo strategije otvaranja prema javnosti za uključivanje pojedinaca s manje mogućnosti u program Erasmus+, nego rade i na povećanju broja projekata uključivanja koje financira Erasmus+. Doista, u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020., 11 045 projekata koji su financirani imalo je komponentu uključivanja.²

U studiji EPRS-a analizirani su čimbenici koji bi mogli doprinijeti uspješnom poboljšanju mogućnosti učenja za osobe s manje mogućnosti. Ti su čimbenici uključivali okruženje, utvrđivanje prethodnih kompetencija za učenje, prisutnost savjetnika koji nudi personalizirane smjernice tijekom cijelog projekta, samostalno utvrđene ciljeve učenja i sposobnost prijenosa stečenih kompetencija na vlastiti kontekst nakon povratka.

4.3. Prepreke sudjelovanju učenika s manje mogućnosti i učenika s posebnim potrebama:

U studiji EPRS-a utvrđene su brojne prepreke koje su spriječile sudjelovanje određenih učenika s manje mogućnosti i učenika s posebnim potrebama. Neke su od njih jezične, financijske, psihološke i administrativne prepreke, no neupoznatost s programom također je bio jedan od problema.

Administrativne prepreke neprekidno ističu i nacionalne agencije i dionici te se one konkretno odnose na poteškoće s alatima IT-ja i poteškoće tijekom postupka prijave. One su izvor dodatnog opterećenja za osobe s manje mogućnosti koje bi željele sudjelovati. Ta se prepreka može prevladati pojednostavnjenjem postupaka i platformi ili uspostavom jednostavnog pristupa sustavu potpore za sudionike i udruženja.

Dionici su smatrali da je manjak osoblja glavni nedostatak kad je riječ o privlačenju većeg broja učenika s manje mogućnosti. To je izjavilo više od 80 % ispitanika ankete iz 2022. Smatrali su i da su nedostatak financijskih sredstava i administrativno opterećenje ključni čimbenici. Svi su ti čimbenici međusobno povezani te ih se treba pomnije razmotriti.

5. Rad službenikâ za uključivanje

5.1. Uloga, misije i radno opterećenje, prepreke

Većina nacionalnih agencija imenovala je službenika za uključivanje, ili tim zadužen za pitanja uključivanja, kako bi se nadzirali napori nacionalne agencije za uključivanje i raznolikost.

Anketa iz 2022. poslana nacionalnim agencijama stoga je ponajprije bila upućena službenicima za uključivanje ili članovima osoblja za uključivanje. Od 26 ispitanika njih 22 bili su službenici za uključivanje. Drugi ispitanici uključivali su jednog koordinatora za aktivnosti transnacionalne suradnje, jednog stručnjaka za mobilnost mladih, jednog voditelja tima i jednog privremenog službenika za europske horizontalne prioritete.

Službenik za uključivanje upravlja raznim zadaćama, uključujući promicanje mjera uključivanja u program Erasmus+ i utvrđivanje ciljnih skupina. Odgovori nacionalnih

² Vidjeti https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en.

agencija na pitanje koje misije nadziru službenici za uključivanje često su bili sljedeći:

- podizanje svijesti o uključivanju kao prioritetu u nacionalnoj agenciji;
- osposobljavanje za agencije;
- prikupljanje podataka za Europsku komisiju;
- umrežavanje sa službenicima za uključivanje iz drugih nacionalnih agencija.

Broj službenika za uključivanje po nacionalnim agencijama razlikovao se među zemljama sudionicama, no raspon se kretao od nijednog do pet tijekom programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. Nacionalne agencije navele su da za radno opterećenje nije bilo dovoljno službenika za uključivanje. Osim toga, službenici za uključivanje često su obavljali i druge uloge, uključujući, no ne ograničavajući se samo na uloge: službenika za projekte, administratora programa, osoblja za praćenje. Nacionalne agencije također su naglasile da su se zadaće uključivanja često raspodjeljivale među upravljačkim timovima.

Nedostatak vremena za provedbu aktivnosti uključivanja zbog nedostatka osoblja ili broja potrebnih postupaka često se navodio kao jedan od glavnih problema. Često je osoblje zaduženo za pitanja uključivanja i raznolikosti upravljalo i drugim zadaćama koje su se smatrale hitnijima, što je ostavljalo malo vremena za rad na razvijanju aktivnosti uključivanja. Nacionalne agencije preporučile su da najmanje jedna osoba bude u potpunosti posvećena provedbi mjera uključivanja.

5.2. Potpora iz Komisije i mreže SALTO

Resursni centar za uključivanje i raznolikost SALTO ponudio je službenicima za uključivanje mogućnost da se pridruže tečajevima osposobljavanja, seminarima ili skupinama za potporu kolegama. Čini se da je potonje bilo jedna od najtraženijih vrsta potpore među službenicima za uključivanje. One su se općenito organizirale kao radni dani potpore kolegama posvećeni posebnim pitanjima u području uključivanja u cilju zajedničkog osvrtnja na zajedničke izazove i osmišljavanja zajedničkih rješenja. Kad je riječ o tečajevima osposobljavanja, mogli bi se posvetiti jednom području, kao što je osposobljavanje za aktivnosti otvaranja prema javnosti, za provedbu aktivnosti uključivanja, za potporu voditeljima projekata ili za razvoj nacionalnih strategija.

Osposobljavanje se nudilo u raznim oblicima, uključujući radionice, forume, konferencije i seminare.

Međutim, osposobljavanje je obuhvatilo samo područje mladih i time ograničilo broj nacionalnih agencija i osoblja za uključivanje koji su mogli sudjelovati.

6. Zaključak

Sve u svemu, iako su pitanja uključivanja općenito dobila na važnosti u programu Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. te im se pristupalo na sveobuhvatniji i ciljaniji način nego u prethodnim programima, može se zaključiti da su i dalje prisutni znatni izazovi i nedostaci. Time se potkrepljuje potreba za izvlačenjem pouka iz mjera i aktivnosti uključivanja i za pridavanjem veće pozornosti tim mjerama i aktivnostima u novom programu Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. u čijoj se pravnoj osnovi poticanje „uključivanja” jasno utvrđuje kao jedan od ključnih ciljeva tog programa.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi mjera ukljuživosti u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. (2021/2009(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 6., 10., 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013²,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 31. siječnja 2018. naslovljeno „Evaluacija programa Erasmus+ sredinom programskog razdoblja (2014.–2020.)” (COM(2018)0050),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. studenoga 2017. naslovljenu „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet: Doprinos Europske komisije sastanku na vrhu u Göteborgu 17. studenoga 2017.” (COM(2017) 0673),
- uzimajući u obzir međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava³,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.” (COM(2020)0698), koja se temelji na zaključcima Vijeća od 16. lipnja 2016. o ravnopravnosti LGBTI osoba,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. rujna 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025. (COM(2020)0565), kojom se nastoji ažurirati Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo⁴ (Direktiva o rasnoj jednakosti),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2020. o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti⁵,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o

¹ SL L 347, 20.2.2013., str. 50.

² SL L 189, 28.5.2021., str. 1.

³ SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

⁴ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

⁵ SL C 385, 22.9.2021., str. 2.

- vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za predstavke,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0158/2022),
- A. budući da je mobilnost iznimno važan dio digitalnog učenja i učenja koje zahtijeva fizičku prisutnost; budući da je pružanje jednakih i uključivih mogućnosti svima svojstveno temeljnim vrijednostima Europske unije, te tako mora i ostati, i budući da ljudi iz svih sredina i društvenih slojeva moraju u potpunosti i jednako moći iskoristiti program Erasmus+; ističe da program Erasmus+ ne koristi samo sudionicima nego i cijelim zajednicama i društvima te da ispunjava 4. Cilj UN-ova programa održivog razvoja; napominje da to dovodi do demokratskijih, snažnijih, povezanih i otpornijih društava;
- B. budući da se u Uredbi o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. ističe promicanje socijalnog uključivanja i sudjelovanje osoba s posebnim potrebama ili s manje mogućnosti, kako je definirano u Strategiji za uključivanje i raznolikost u okviru programa Erasmus+, koja obuhvaća osobe s invaliditetom, zdravstvenim problemima, teškoćama u učenju, kulturnim razlikama te osobe koje se suočavaju s gospodarskim, zemljopisnim i društvenim preprekama; ističe da je i trenutni program Erasmus+ (2021. – 2027.) usko povezan sa zelenom i digitalnom tranzicijom;
- C. budući da je pandemija bolesti COVID-19 ozbiljno utjecala na obrazovni sektor u cjelini, što je dodatno pogoršalo postojeće nejednakosti u pristupu obrazovanju i naglasilo potrebu za zadržavanjem mjera uključivanja u okviru programa Erasmus+ te za poduzimanjem svih potrebnih poboljšanja;
- D. budući da na europskoj razini za program Erasmus+ za razdoblje 2014. – 2020. nije utvrđena usklađena i obvezna strategija za uključivanje, što je nedostatak koji je imao znatno ograničavajući učinak na mjere uključivanja u okviru programa;
- E. budući da fizička mobilnost omogućuje uranjanje u druge kulture i optimalnu interakciju s njima i budući da su virtualna razmjena i učenje vrijedna dopuna fizičkoj mobilnosti, no ne pružaju istu kvalitetu iskustva i koristi;
- F. budući da je pandemija ubrzala digitalnu tranziciju i ukazala na važnost posjedovanja dobrih digitalnih vještina; ističe činjenicu da Erasmus+ može znatno doprinijeti digitalnom usavršavanju i prekvalifikaciji;
- G. budući da je iskustvo mobilnosti koje nudi Erasmus+ transformativno za sudionike i da može pozitivno utjecati na njihove komunikacijske vještine, samopouzdanje, otvorenost, kritičko razmišljanje, osobni i profesionalni napredak, zapošljivost, dobrobit i razumijevanje prednosti ujedinjene Europe jer pruža uključive mogućnosti učenja koje obogaćuju njihove živote i omogućuju im da iskuse jezičnu i kulturnu baštinu Europe i istodobno steknu doživotno znanje;
- H. budući da je u evaluaciji programa Erasmus+ sredinom programskog razdoblja 2014. – 2020. koju je objavila Komisija 2018. istaknuta potreba za otvaranjem prema većem broju ljudi s manje mogućnosti i manjim organizacijama u svim regijama;

1. sa zadovoljstvom primjećuje općenito pozitivan dojam o tome kako su se mjere uključivanja razvile tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020. programa Erasmus+;
2. ističe da bi se u okviru programa Erasmus+ trebali podupirati planovi internacionalizacije dionika i sudionika programa kojima se doprinosi uklanjaju fizičke, psihološke, socijalne, socioekonomske, jezične, digitalne i druge vrste prepreka mobilnosti u svrhu učenja i europski projekti kojima se nude jasne i detaljne informacije te kvalitativna potpora sudionicima iz nedovoljno zastupljenih skupina i sudionicima s posebnim potrebama;
3. naglašava ključnu potrebu za prilagođenim financiranjem i bespovratnim sredstvima kao što su pretfinanciranje, dodatna bespovratna sredstva, plaćanja unaprijed i paušalni iznosi kako bi se povećalo sudjelovanje osoba s manje mogućnosti ili osoba u nepovoljnom položaju jer financijske prepreke i dalje predstavljaju jednu od najvećih prepreka u programu Erasmus+; u tom pogledu naglašava da je potrebno primijeniti fleksibilna pravila kako bi se osigurao dostatan financijski iznos za njihove potrebe, posebno njihove životne troškove;
4. poziva Komisiju da dodatno razvije instrumente financiranja programa Erasmus+ i uspostavi sinergije s drugim programima;
5. naglašava da je iznos novca raspodijeljenog putem bespovratnih sredstava za mobilnost u nekim slučajevima i dalje nedostatan, što može biti uzrok socijalne isključenosti studenata i obitelji koji si ne mogu priuštiti mobilnost; poziva na povećanje proračuna za 2023. kako bi se u potpunosti provelo mjere uključivanja u Erasmus+ i Europske snage solidarnosti;
6. potiče Komisiju da osigura ispravan i potpun rad postojećih digitalnih alata te da bez odlaganja pristupi rješavanju ozbiljnih ustrajnih pitanja povezanih s alatima IT-ja za Erasmus+ koja znatno otežavaju sudjelovanje manjih organizacija, osoba s manjim mogućnostima, starijih sudionika i osoblja koje pomaže s administrativnom papirologijom, ali i sudjelovanje svih vrsta korisnika; poziva Komisiju da postupak uvođenja novouvedenih informatičkih alata učini lakšim i pristupačnim svim skupinama te da ih testira u dovoljno velikim razmjerima prije njihove provedbe;
7. napominje da administrativne prepreke sprečavaju sudjelovanje mnogih potencijalnih sudionika u programu; potiče Komisiju da smanji birokraciju i pojednostavi postupke za pristup financiranju kako bi ga se lakše razumjelo i učinilo pristupačnijim; ističe da je administrativno opterećenje prepreka za pristup svima i da najviše utječe na one s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama; naglašava važnost osiguravanja postupaka podnošenja zahtjeva na svim jezicima Europske unije;
8. pohvaljuje ulogu nastavnika, mladih i socijalnih radnika, organizacija civilnog društva, udruga i obrazovnog osoblja kao glavnih pokretača u okviru institucija sudionica kada je riječ o podizanju svijesti o programu, informiranju i podupiranju budućih učenika te identificiranju osoba s manje mogućnosti; ističe da bez njih većina sudionika, a naročito oni s manje mogućnosti, ne bi mogla sudjelovati; poziva Komisiju, države članice i nacionalne agencije da vrednuju i priznaju njihov često dobrovoljni rad, da ih podrže olakšavanjem njihove mobilnosti i pruže im odgovarajuće financiranje i potporu, dok prate sudionike s manje mogućnosti i pružaju im posebno osposobljavanje prilagođeno njihovim potrebama; napominje da je važno ažurirati različite alate kojima se služe za

identificiranje mogućih sudionika te bolje prilagoditi iskustvo programa Erasmus+ kako bi se odgovorilo na potrebe svakog pojedinog sudionika;

9. naglašava važnost pružanja odgovarajućeg osposobljavanja i potpore edukatorima o tome kako učinkovito upravljati izazovima i mogućnostima te kako poticati razmjenu primjera dobre prakse u tom području;
10. potiče države članice i nacionalne agencije da omoguće više obrazovnih seminara za osoblje programa Erasmus+ koji bi im omogućili da provode projekte, razviju uključive metode i istraže nove načine za dopiranje do budućih korisnika programa;
11. naglašava da je potrebno da Komisija, države članice i nacionalne agencije pruže bolju potporu lokalnim organizacijama u svim područjima, uključujući manje organizacije i organizacije koje vode zajednice, osobito u najudaljenijim regijama, na otocima i u udaljenim, planinskim, ruralnim i teže dostupnim područjima te da osiguraju da se sredstva i projekti pravedno raspodjeljuju u svakoj državi članici;
12. ističe važnost pružanja odgovarajuće financijske i materijalne potpore osoblju, zajedno s daljnjim osposobljavanjem i dodatnim stručnim znanjem, kako bi se osoblje moglo posvetiti sudionicima i njihovim obiteljima, poboljšavajući pritom pristup projektima, njihov uspjeh i učinak te pritom osigurati neometan rad projekata i mobilnosti; napominje da nacionalne agencije u državama članicama mogu pružiti znatnu pomoć tako da utvrde potrebe organizacija i institucija u tom području i pruže im potrebnu potporu;
13. ističe pozitivan učinak kratkoročne mobilnosti djece školskog uzrasta u prevladavanju mentalnih i psihosocijalnih prepreka te poziva Komisiju i nacionalne agencije da potaknu projekte mobilnosti usmjerene na djecu i adolescente;
14. poziva Komisiju i države članice da organiziraju ciljane informativne kampanje, na internetu i izvan njega, kako bi se povećala razina osviještenosti i informiranosti građana o prednostima programa Erasmus+ u suradnji s medijima i društvenim mrežama u javnim obrazovnim ustanovama kao što su knjižnice, škole i sveučilišta;
15. poziva sve nacionalne agencije da imenuju posebne službenike za uključivanje i raznolikost kako bi se izravno doprlo do učenika s posebnim potrebama i/ili učenika s manje mogućnosti; u tom pogledu poziva organizacije koje su odabrane za provedbu mjera u okviru programa Erasmus+ da imenuju posebne osobe za kontakt usmjerene isključivo na osobe s manje mogućnosti te podsjeća da informacije o uslugama potpore za osobe s posebnim potrebama moraju biti jasne, ažurirane, potpune i lako dostupne;
16. poziva Komisiju da poboljša smjernice za nacionalne politike kojima će se omogućiti bolje sudjelovanje učenika sa zdravstvenim problemima, kulturnim razlikama te gospodarskim, geografskim i socijalnim preprekama te da provodi istrage i izvješćuje o njihovoj provedbi;
17. podupire sve inicijative EU-a usmjerene na olakšavanje mobilnosti učenika, kao što su mobilna aplikacija Erasmus+, „Erasmus bez papira” i europska studentska iskaznica; poziva Komisiju da razmotri mogućnost bližeg povezivanja programa Erasmus+ i drugih programa te da potiče međusektorsku suradnju, među ostalim s Interrailom, kako bi se potaknule veća uključenost i ravnopravnost, koje će sudionicima omogućiti bolje i

ekološki osvješteneje mogućnosti za mobilnost, naročito onima s manje mogućnosti; poziva Komisiju da inicijativu DiscoverEU učini uključivijom i omogući sudjelovanje većeg broja ljudi;

18. naglašava da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti jezičnim kompetencijama, posebno za sudionike s manje mogućnosti; stoga poziva na ciljanu potporu prilagođenu pojedinačnim skupinama za učenje jezika u okviru pripreme za mobilnost te ustraje u tome da ta potpora ne bi trebala biti ograničena na internetske tečajeve;
19. prepoznaje važnu ulogu resursnih centara potpore, naprednog učenja i mogućnosti za osposobljavanje (SALTO) za uključenost i raznolikost u provedbi mjera uključivanja za dio programa Erasmus+ koji se odnosi na mlade te naglašava da će se proširenje strategija za uključivanje na dio o obrazovanju i osposobljavanju u aktualnom programskom razdoblju morati pomno pratiti jer su ciljne skupine drukčije; naglašava kako je potrebno da nacionalne agencije ostvare bližu suradnju sa zavodima za zapošljavanje i drugim dionicima u području obrazovanja odraslih kako bi omogućili integraciju odraslih učenika u program Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.;
20. žali zbog nedostatka pouzdanih kvantitativnih i kvalitativnih podataka o sudjelovanju osoba s manje mogućnosti u programu Erasmus+ jer bi se ti podaci mogli upotrijebiti za utvrđivanje na koje bi skupine trebale biti usmjerene mjere uključivanja; ističe potrebu za razvojem alata ocjenjivanja koji bi rezultirali jasnim statističkim podacima i na odgovarajući način ocijenili dodatna problematična pitanja kako bi se izradio alat za upravljanje i usmjeravanje mjera uključivanja s pomoću metoda kojima se poštuju privatnost i propisi o zaštiti podataka te kojima se ne nameću nepotrebna administrativna opterećenja organizacijama i sudionicima; ponovno potvrđuje potrebu za većom izgradnjom kapaciteta osoblja u pogledu pokazatelja i sustava za praćenje uključenosti;
21. naglašava da je važno u tekućem programskom razdoblju na razini EU-a financirati više istraživanja i studija o uključivanju kako bi se procijenio učinak mjera koje poduzimaju nacionalne agencije i dionici u uključivanju organizacija i osoba s manje mogućnosti; naglašava da je važno voditi evidenciju i statistiku koje bi trebale služiti kao temelj za savjetovanje za buduće programe;
22. zahtijeva da se uzmu u obzir posebne potrebe osoba s invaliditetom kako bi se olakšalo njihovo sudjelovanje u programu tako da im se ponudi hibridna mobilnost pripremom za razdoblje mobilnosti, da im se pruži prilika da imaju pratnju te da im se osiguraju primjeren i pristupačan smještaj i specijalizirane usluge za pružanje potpore na temelju njihovih potreba; ističe potrebu za prikupljanjem njihovih povratnih informacija nakon razdoblja mobilnosti kako bi se poboljšalo sudjelovanje budućih korisnika; naglašava potrebu za posebnom potporom, smjernicama i alatima koji će osobama s invaliditetom omogućiti da se registriraju i sudjeluju u programima Erasmus+; podsjeća da bi osobe u pratnji također trebale imati pristup financijskim sredstvima i bespovratnim sredstvima za sudjelovanje u programu mobilnosti;
23. naglašava važnost programa Erasmus+ u promicanju vrijednosti tolerancije i raznolikosti; poziva Komisiju da uspostavi sinergije između akcijskog plana EU-a za antirasizam i programa Erasmus+ kako bi se odgovorilo na posebne potrebe i suzbio rasizam u svim njegovim oblicima;

24. pozdravlja razvoj projekata u okviru programa Erasmus+ koji su usmjereni na poboljšanje rodne ravnopravnosti i uključivanje žena u sve sektore obrazovanja, posebno u području znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike (STEAM), te poziva Komisiju i države članice da u okviru svojih politika i djelovanja nastave davati važnost rodnoj ravnopravnosti;
25. pozdravlja projekte kojima se promiče i podiže razina osviještenosti o seksualnoj raznolikosti i potiče poštovanje pripadnika zajednice LGBTIQ+ te poziva Komisiju da stvori istinske veze između Strategije EU-a za ravnopravnost LGBTIQ osoba i programa Erasmus+;
26. ističe potrebu za ciljanim rješenjima i pristupom na temelju potreba kada je riječ o mogućnostima za mobilnost povezanu s učenjem za osobe iz marginaliziranih skupina kako bi se povećalo njihovo sudjelovanje u programu i osiguralo da dobiju odgovarajuću potporu, imajući na umu da su financijske i institucionalne prepreke i dalje jedan od najvećih razloga njihova nesudjelovanja;
27. zahtijeva od Komisije i država članica da osiguraju da sve relevantne informacije o programu Erasmus+ budu dostupne osobama s invaliditetom, posebno s pomoću prilagođenih alata na internetu koji nemaju prepreke i koji su dostupni na svim europskim jezicima; podsjeća da ne bi smjele postojati prepreke u postupcima planiranja i procjene; pozdravlja uspostavu manifestacije Dani Erasmusa i naglašava važnost uloge bivših sudionika programa Erasmus+ i mreža bivših studenata u dalekosežnom promicanju programa i njihove uloge kao moguće jedinstvene kontaktne točke za sve buduće učenike;
28. poziva države članice da ocijene svoje postojeće politike i da usvoje ciljne programe i mjere za učenike s manje mogućnosti i za učenike s posebnim potrebama, svih dobni skupina i podrijetla, kako bi se povećalo sudjelovanje u programu Erasmus+, posebno u pogledu mobilnosti, i potaknula razmjena dobrih praksi u tom području; prima na znanje ključnu ulogu nacionalnih agencija i volonterskih organizacija u olakšavanju tog procesa;
29. ističe pozitivan učinak programa Erasmus+ u trećim zemljama kao čimbenika u procesu europske integracije i jačanja vidljivosti EU-a; naglašava potrebu za boljim partnerstvima i za većom uključivošću projekata u okviru programa Erasmus+ u pridruženim zemljama i drugim zemljama koje zadovoljavaju kriterije, osobito na zapadnom Balkanu te u istočnom i južnom susjedstvu; poziva Komisiju da olakša međunarodno savjetovanje (digitalno i uživo) među nacionalnim agencijama u državama članicama i u zemljama sudionicama radi razmjene primjera dobre prakse; napominje da će se time dodatno ojačati njihova suradnja i da će im se omogućiti primjena novih rješenja, ideja i iskustava stečenih na terenu, što će dovesti do većeg broja sudionika u programu Erasmus+;
30. naglašava potrebu za omogućavanjem veće fleksibilnosti programa Erasmus+ u slučaju krize, o čemu svjedočimo od početka rata u Ukrajini; pozdravlja mjere koje je najavila Komisija i kojima se ukrajinskim studentima i obrazovnom osoblju pogođenom ratom omogućuje nastavak obrazovnih i profesionalnih aktivnosti u Ukrajini i u bilo kojoj državi članici; poziva na pružanje veće pomoći ukrajinskim studentima i pružanje dodatne potpore za održavanje ukrajinskih visokoškolskih ustanova i akademske

zajednice;

31. žali zbog odluke vlade Ujedinjene Kraljevine da ne sudjeluje u programu Erasmus+ u tekućem programskom razdoblju nakon njezina izlaska iz Europske unije, što predstavlja gubitak prilika za mlade i u EU-u i u Ujedinjenoj Kraljevini;
32. ističe važnost poticanja mobilnosti učenika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) kako bi se doprlo do mladih iz svih sredina te sa zadovoljstvom primjećuje povećan broj mogućnosti za njihovu dugoročnu mobilnost koje su stvorene tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020.;
33. poziva Komisiju i države članice da iskoriste Europsku godinu mladih i povezana događanja za učinkovito promicanje mogućnosti koje nudi program Erasmus+, posebno za osobe s manje mogućnosti i osobe u nepovoljnom položaju, kako bi se zajamčio djelotvoran učinak Europske godine mladih, posebno u pogledu životnih uvjeta, obrazovnih mogućnosti i demokratskog sudjelovanja mladih; žali zbog toga što je iznos dodijeljenog proračuna za Europsku godinu mladih nedovoljan za zadovoljavanje potreba inicijative;
34. podsjeća na iznimnu važnost jamčenja automatskog priznavanja kvalifikacija i razdoblja učenja u kontekstu europskog prostora obrazovanja kao komplementarnog alata za postizanje potpune učinkovitosti mjera uključivanja u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti;
35. pozdravlja Komisijino nedavno donošenje okvira mjera kojima je cilj povećati raznolikost i uključivost u trenutačnom programu Erasmus+ i programu Europskih snaga solidarnosti za razdoblje 2021. – 2027. i poziva Komisiju da pobliže prati buduću nacionalnu provedbu tog okvira i da o tome svake godine obavješuje Parlament; ističe da potpuna provedba posebnog okvira mjera uključivanja može poslužiti kao korisno iskustvo i primjer za druge programe EU-a koji izravno utječu na živote građana, kao što su programi Kreativna Europa te Građani, jednakost, prava i vrijednosti;
36. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE

upućeno Odboru za kulturu i obrazovanje

o provedbi mjera ukljućivosti u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2014. - 2020. (2021/2009(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Jordi Cañas

PRIJEDLOZI

Odbor za predstavke poziva Odbor za kulturu i obrazovanje da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava da je potrebno osigurati da ukljućivost, raznolikost, jednake mogućnosti i pristupaćnost budu u središtu provedbe programa Erasmus+, jednog od najuspješnijih programa EU-a; ističe da pružanje jednakih mogućnosti svima jest i mora ostati sastavni dio temeljnih vrijednosti EU-a; stoga ističe da je potrebno pobliže utvrditi i proširiti definiciju i tumačenje „učenika s posebnim potrebama i/ili s manjim mogućnostima”¹ u državama članicama kako bi se, među ostalim, uključile starije osobe; ističe poteškoće u pristupu pouzdanim podacima o profilima korisnika programa i nadzoru nad njima; stoga smatra da bi trebalo razviti instrument kojim bi se pratilo dopire li se programom do sudionika iz ranjivih skupina i skupina u nepovoljnom položaju i na koji način kako nitko ne bi bio zapostavljen²;
2. ističe da se u nekim predstavkama podnesenima Parlamentu pokreće pitanje administrativnih prepreka s kojima se suoćavaju studenti u sklopu programa Erasmus+ pri dolasku u zemlje domaćine³; ističe da bi se u okviru programa Erasmus+ trebali podupirati planovi internacionalizacije dionika i sudionika programa kojima se uklanjaju fizićke, psihološke, socijalne, socioekonomske, jezićne i druge vrste prepreka mobilnosti u svrhu ućenja kojima se sudionicima iz nedovoljno zastupljenih skupina i/ili s posebnim potrebama nude jasne i detaljne informacije te kvalitativna potpora, uključujući mentorstvo prije, tijekom i nakon razdoblja u inozemstvu nudi kvalitativna potpora; podržava inicijative EU-a usmjerene na olakšavanje mobilnosti studenata, kao što su mobilna aplikacija Erasmus+, Erasmus bez papira i europska studentska iskaznica, kojima se povećava fleksibilnost u upravljanju administrativnim postupcima i omogućuje svim studentima da se koriste istim uslugama; naglašava važnost uloge bivših sudionika programa Erasmus+ i mreža bivših studenata u promicanju programa u široj javnosti;

¹ Pojam koji se koristi u članku 23. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1288/2013 o uspostavi programa Erasmus+.

² Europska komisija, Erasmus+ strategija za ukljućenost i raznolikost u području mladih, 2014.

³ Kao što je vidljivo iz predstavke br. 1106/2018.

3. skreće pozornost na nedostatna sredstva i nedostatak osoblja u nacionalnim agencijama nadležnima za Erasmus+ te na činjenicu da se ne ulaže dovoljno napora kako bi se uklonile administrativne prepreke mobilnosti u okviru programa za razdoblje od 2014. do 2020.; ističe da nacionalne agencije imaju ključnu ulogu u osiguravanju da projekti budu što uključiviji i što raznolikiji; stoga smatra da bi sve nacionalne agencije trebale organizirati ciljne informativne kampanje i imenovati službenika za uključivost i raznolikost koji će doprijeti do učenika s posebnim potrebama i/ili s manje mogućnosti s ciljem povećanja njihova pristupa informacijama i podizanja njihove svijesti o postojećim mogućnostima i načina na koji im se može pristupiti, kao i pružanja savjeta u vezi s poteškoćama s kojima bi se mogli susresti tijekom programa Erasmus+, kao što su zakašnjeli povrati troškova⁴ ili prepreke uzrokovane vanjskim ili neočekivanim čimbenicima kao što je kriza uzrokovana bolešću COVID-19⁵; naglašava da je pristup kojim se pruža potpora korisnicima s posebnim potrebama i/ili manje mogućnosti ključan za uklanjanje prepreka koje sprečavaju njihovo potpuno sudjelovanje u programu;
4. smatra da bi se programom Erasmus+ trebalo poticati dionike na razmjenu stručnog znanja na institucionalnoj razini, uzajamno učenje i međusobno povezivanje, izgradnju administrativnih kapaciteta i stvaranje inovativnih obrazovnih alata kojima se potiče raznolikost i integracija sudionika s posebnim potrebama i/ili manje mogućnosti; u tom smislu pozdravlja konkretne napore koji se ulažu u potporu suradnji među različitim dionicima te u razvoj i provedbu uključivih politika kojima se osobe s manje mogućnosti zbog gospodarskih, društvenih, kulturnih, zdravstvenih i geografskih čimbenika te čimbenika invaliditeta nastoji integrirati u obrazovanje; naglašava vodeću ulogu nastavnika i institucija u podizanju razine osviještenosti o programu te u informiranju i podupiranju budućih učenika;
5. žali zbog toga što je pandemija bolesti COVID-19 imala nekoliko negativnih učinaka⁶ na obrazovanje i provedbu programa Erasmus+; u tom kontekstu naglašava da je, unatoč tome što je program za razdoblje od 2014. do 2020. ocijenjen kao dosljedniji, učinkovitiji i usklađeniji u pogledu novih potreba, i dalje potrebno povećati uključivost trenutnog programa kako bi se njime doprlo do ranjivijih osoba i osoba u nepovoljnom položaju te dodatno olakšati sudjelovanje manjih organizacija; stoga poziva Komisiju da nastavi ulagati napore kako bi program Erasmus+ postao uključiviji u pogledu geografske raspoređenosti i ciljne financijske potpore;
6. smatra da rizik od stigmatizacije u zemlji boravišta sudionike može odvratiti od toga da se identificiraju kao osobe u nepovoljnom položaju, što može ograničiti njihovu mobilnost, prikupljanje pouzdanih podataka od strane vlasti i praćenje njihova sudjelovanja u programu Erasmus+⁷; traži da se status osobe s invaliditetom prizna na razini EU-a i potiče ustanove domaćine da sudionicima programa Erasmus+ zajamče jednaku razumnu prilagodbu kao i matične institucije; smatra da bi trebalo uzeti u obzir posebne potrebe osoba s invaliditetom kako bi im se olakšalo sudjelovanje u programu

⁴ Kao što je vidljivo iz predstavke br. 2466/13.

⁵ Kao što je vidljivo iz predstavke br. 0125/21.

⁶ Di Pietro, G. i dr., *The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets*, Ured za publikacije Europske unije, Luksemburg, 2020.

⁷ Bunescu, L., Davies, H., Gaebel, M., *ERASMUS+ International Credit Mobility – a study of the mobility of disadvantaged students from Partner Countries*, Support and Promotion for Higher Education Reform Experts (SPHERE), siječanj 2020.

pružanjem odgovarajućeg i pristupačnog smještaja i specijaliziranih usluga podrške na temelju njihovih potreba prije odlaska i tijekom boravka u inozemstvu;

7. podsjeća države članice na načela Bolonjskog procesa te na načela i smjernice za jačanje socijalne dimenzije visokog obrazovanja u Europskom prostoru visokog obrazovanja, u kojima ih se poziva da izrade nacionalne strategije i planove za poboljšanje uključivosti;
8. naglašava važnost integriranog i dosljednog pristupa uključivanju u različite programe EU-a za mlade i obrazovanje, uključujući Europske snage solidarnosti i Europski socijalni fond plus, te se raduje tom pristupu; pozdravlja prijedlog Komisije da 2022. bude Europska godina mladih i smatra i taj prijedlog smatra prilikom za razvoj tog integriranog pristupa; poziva Komisiju da pobliže razmotri mogućnost kombiniranja programa Erasmus+ i programa Interrail⁸, čime bi se pružila potpora studentima, osobito onima u visokom obrazovanju, s ciljem poticanja veće jednakosti i uključivosti, i uzimajući u obzir trenutačne prihode korisnika; poziva Komisiju da razvije veze između programa Erasmus+ i relevantnih međunarodnih politika koje se odnose na učenike s posebnim potrebama i/ili manje mogućnosti; ističe da se mogu tražiti moguća usklađivanja s ciljevima održivog razvoja te prioritetima i politikama UNESCO-a;
9. naglašava da bi trebalo dodatno poticati donošenje nacionalnih politika u vezi s učenicima s posebnim potrebama i/ili manje mogućnosti; poziva države članice da podupru projekte u okviru programa Erasmus+ kako bi privukle sudionike s invaliditetom i učenike iz ranjivih skupina i skupina u nepovoljnom položaju; poziva države članice da promiču i predstavljaju pojedinačne projekte mobilnosti i iskustva osoba s invaliditetom;
10. poziva Komisiju i države članice da povećaju napore u okviru programa Erasmus+ kako bi se podržao pristup žena matematici, informatici te prirodnim znanostima i tehnologiji te njihov napredak u tom području;
11. pozdravlja uspostavu „Danâ Erasmusa” kojima se omogućuje bolja komunikacija sa širom javnošću, povezivanje osoba koje odlaze na isto odredište i neformalna razmjena iskustava te se time povećavaju koristi od mobilnosti; smatra da je, kako bi program bio uključiviji, potrebno pružiti odgovarajuće i dostupne informacije te koristiti širok raspon komunikacijskih metoda, kao što su društvene mreže ili lokalna događanja, u partnerstvu s lokalnim strukturama i specijaliziranim organizacijama; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da sve relevantne informacije o programu Erasmus+ budu dostupne osobama s invaliditetom; poziva Komisiju i države članice da povećaju vidljivost sudionika s posebnim potrebama i/ili manje mogućnosti kako bi se promicala raznolikost i uključivost;
12. poziva Komisiju i države članice da na odgovarajući način riješe problem nedovoljnog poznavanja programa Erasmus+, informacijskih prepreka, prepreka u postupku prijave, problema sa smještajem, odgovarajućim uslugama potpore u inozemstvu i izazova povezanih s prenosivosti bespovratnih sredstava s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom i njihovi skrbnici, kao i drugi sudionici iz ranjivih skupina i skupina u nepovoljnom položaju; poziva Komisiju i države članice da prate dopire li se do učenika

⁸ Kao što je zatraženo u predstavi br. 0681/2021.

iz tih skupina;

13. u tom pogledu pozdravlja činjenicu da je Komisija nedavno donijela okvir mjera za razdoblje od 2021. do 2027., čiji je cilj povećati raznolikost i uključivost u postojećim programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti; poziva Komisiju da pomno prati buduće da pomno prati buduću provedbu tog okvira u državama članicama

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.1.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 28 -: 5 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Tamás Deutsch, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Malte Gallée, Gianna Gancia, Alexis Georgoulis, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Sira Rego, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Demetris Papadakis, Ramona Strugariu, Marie-Pierre Vedrenne

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

28	+
NI	Francesca Donato
PPE	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze
Renew	Ulrike Müller, Ramona Strugariu, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Demetris Papadakis, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Malte Gallée, Tatjana Ždanoka

5	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski
ID	Markus Buchheit, Gianna Gancia

1	0
NI	Tamás Deutsch

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	17.5.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 26 -: 2 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Elzbieta Kruk, Domènec Ruiz Devesa, Viola Von Cramon-Taubadel

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

26	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Gianantonio Da Re
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Diana Riba i Giner, Viola Von Cramon-Taubadel

2	-
ECR	Elżbieta Kruk, Andrey Slabakov

2	0
ID	Christine Anderson, Catherine Griset

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani